

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 30 września 2025 r.

Pozycja 272

POSTANOWIENIE

z dnia 10 lipca 2025 r.

Sygn. akt Ts 71/24

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Justyn Piskorski,

po wstępnym rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym skargi konstytucyjnej M.S. o zbadanie zgodności:

art. 3 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 21 stycznia 2021 r. o kolejnym w 2021 r. dodatkowym rocznym świadczeniu pieniężnym dla emerytów i rencistów (Dz. U. z 2021 r. poz. 432) „w zakresie, w jakim pomniejsza kwotę najniższej emerytury, o której mowa w art. 85 ust. 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, obowiązującej od 1 marca 2021 r. (Dz. U. z 2021 r. poz. 291 i 353), o kwotę różnicy pomiędzy kwotą wysokości świadczenia, o którym mowa w art. 2 ustawy o kolejnym w 2021 r. dodatkowym rocznym świadczeniu pieniężnym dla emerytów i rencistów, przed dokonaniem odliczeń, potrąceń i zmniejszeń przekracza kwotę 2900 zł”, z art. 32 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej,

p o s t a n a w i a:

odmówić nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej.

UZASADNIENIE

W skardze konstytucyjnej wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 18 kwietnia 2024 r. (data nadania) M.S. (dalej: skarżący), reprezentowany przez pełnomocnika z urzędu, wystąpił z żądaniem przytoczonym w komparycji niniejszego postanowienia, sformułowanym na tle następującej sprawy.

Decyzją z 2 listopada 2021 r. (znak: [...]) Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w W. (dalej: organ rentowy), na podstawie art. 2-7 oraz 11-13 ustawy z dnia 21 stycznia 2021 r. o kolejnym w 2021 roku dodatkowym rocznym świadczeniu pieniężnym dla emerytów i rencistów (Dz. U. poz. 432), z urzędu przyznał skarżącemu dodatkowe roczne świadczenie pieniężne w wysokości 367,87 zł. W uzasadnieniu organ rentowy wyjaśnił, że wysokość dodatkowego rocznego świadczenia pieniężnego uzależniona jest od wysokości świadczenia emerytalno-rentowego pobieranego 31 października 2021 r., przed dokonaniem odliczeń, potrąceń i zmniejszeń.

Wyrokiem z 2 sierpnia 2022 r. (sygn. akt [...]) Sąd Okręgowy w W. XIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych oddalił odwołanie skarżącego od decyzji organu rento-

wego. Następnie skarżący złożył apelację, którą Sąd Apelacyjny w W. III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych oddalił wyrokiem z 2 lutego 2023 r. (sygn. akt [...]).

Zarządzeniem Prezesa Trybunału Konstytucyjnego z 23 maja 2024 r. skarżącego wezwano do usunięcia braków formalnych skargi konstytucyjnej przez wskazanie adresu skarżącego oraz podanie i udokumentowanie daty doręczenia skarżącemu ostatecznego orzeczenia (wraz z czterema kopiami). W piśmie z 6 czerwca 2024 r. (data nadania) pełnomocnik skarżącego ustosunkował się do otrzymanego zarządzenia, usuwając wskazane braki.

Skarżący zarzucił, że ustawodawca, uzależniając wypłatę dodatkowego świadczenia pieniężnego od wysokości otrzymywanej emerytury, przyjął przesłankę, która nie wspiera świadczeniobiorców w sposób sprawiedliwy, a to jego zdaniem narusza zasadę równości traktowania podmiotów podobnych.

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

1. Na podstawie art. 61 ust. 1 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393; dalej: u.o.t.p.TK) skarga konstytucyjna podlega wstępnemu rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym. Zgodnie z art. 61 ust. 4 u.o.t.p.TK Trybunał wydaje postanowienie o odmowie nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu, jeżeli skarga nie spełnia wymogów określonych w ustawie i usunięcie jej braków nie jest możliwe, gdy braki te nie zostały usunięte w terminie albo gdy skarga jest oczywiście bezzasadna.

2. Trybunał Konstytucyjny stwierdził niedopuszczalność nadania dalszego biegu niniejszej skardze konstytucyjnej z uwagi na rażące przekroczenie terminu wniesienia skargi konstytucyjnej. Wyrok Sądu Apelacyjnego w W. III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z 2 lutego 2023 r. (sygn. akt [...]), który został wskazany przez skarżącego jako ostateczne rozstrzygnięcie w jego sprawie, został doręczony skarżącemu 8 lutego 2023 r. (k. 25). Jak wynika z akt sprawy, skarżący wystąpił z wnioskiem o wyznaczenie pełnomocnika z urzędu w przedmiocie złożenia skargi konstytucyjnej 17 kwietnia 2023 r. (k. 24 i k. 27). Wstrzymanie biegu terminu nastąpiło zatem w 68 dniu od dnia doręczenia ostatecznego orzeczenia. Bieg terminu był wstrzymywany i wznowiany jeszcze dwukrotnie z uwagi na ustanowienie i zwolnienie z funkcji pełnomocnika z urzędu kolejno dwóch adwokatów. Ustanowiony, jako trzeci z kolei, pełnomocnik z urzędu otrzymał z Okręgowej Rady Adwokackiej wiadomość o ustanowieniu w sprawie 4 marca 2024 r. (k. 8 i k. 27). Pełnomocnik złożył skargę 18 kwietnia 2024 r., a zatem 45 dni od momentu otrzymania informacji o ustanowieniu go pełnomocnikiem w sprawie, tj. z rażącym przekroczeniem terminu określonego w u.o.t.p.TK. Okoliczność ta – w myśl art. 61 ust. 4 pkt 1 w związku z art. 77 ust. 1 u.o.t.p.TK – stanowi samodzielną podstawę odmowy nadania analizowanej skardze konstytucyjnej dalszego biegu.

3. Trybunał dostrzegł jeszcze jedną, samoistną przesłankę odmowy nadania dalszego biegu analizowanej skardze konstytucyjnej. Stanowi ją brak wskazania konstytucyjnej wolności lub prawa skarżącego, które uległyby naruszeniu na skutek zastosowania zaskarżonego przepisu.

Zarówno z *petitum* skargi, jak i z jej uzasadnienia wynika, że skarżący uczynił jedynym wzorcem kontroli art. 32 ust. 1 Konstytucji, który co do zasady nie jest źródłem praw podmiotowych w postępowaniu skargowym. Trybunał wskazuje, że zgodnie z art. 79 ust. 1 Konstytucji, wzorcami kontroli w postępowaniu zainicjowanym na skutek wniesienia skargi konstytucyjnej mogą być tylko przepisy statuujące wolności lub prawa skarżącego.

Przytoczenie zatem zasady równości opisanej w art. 32 ust. 1 ustawy zasadniczej jako samodzielnego wzorca kontroli, bez przywołania przepisu wyrażającego konkretną wolność lub prawo, nie czyni zadość obowiązkowi określonemu w art. 53 ust. 1 pkt 2 u.o.t.p.TK (zob. postanowienia z: 20 lipca 2022 r., sygn. Ts 164/20, OTK ZU B/2023, poz. 182; 23 listopada 2022 r., sygn. Ts 6/22, OTK ZU B/2024, poz. 3, 25 kwietnia 2023 r., sygn. Ts 216/22, OTK ZU B/2023, poz. 329). Trybunał Konstytucyjny w swoim orzecznictwie wielokrotnie wypowiadał się na temat dopuszczalności powołania art. 32 ust. 1 Konstytucji jako wzorca kontroli w skardze konstytucyjnej (m.in. postanowienie pełnego składu z 24 października 2001 r., sygn. SK 10/01, OTK ZU nr 7/2001, poz. 225, a także np. wyrok z 12 lipca 2022 r., sygn. SK 13/20, OTK ZU A/2022, poz. 54), stwierdzając za każdym razem, że wskazany wzorzec kontroli nie może być przywoływany samodzielnie w postępowaniu skargowym. Przepis ten gwarantuje bowiem określony standard kreowania przez ustawodawcę wolności i praw, działania organów władzy publicznej oraz ogólny standard korzystania z nich przez podmioty, jednak art. 32 Konstytucji nie statuuje żadnej konkretnej wolności czy prawa (wyrok z 13 stycznia 2004 r., sygn. SK 10/03, OTK ZU nr 1/A/2004, poz. 2). Trybunał uznał co prawda prawo do równego traktowania za konstytucyjne prawo jednostki, podkreślił jednak, że ma ono charakter niejako prawa „drugiego stopnia” („metaprawa”), tzn. przysługuje ono w związku z konkretnymi normami prawnymi lub innymi działaniami organów władzy publicznej, a nie w oderwaniu od nich (sygn. SK 13/20). Jeżeli te normy lub działania nie mają odniesienia do konkretnych określonych w Konstytucji wolności i praw, prawo do równego traktowania nie ma w pełni charakteru prawa konstytucyjnego, a to sprawia, że nie może ono być chronione za pomocą skargi konstytucyjnej (sygn. SK 10/01, także postanowienie z 16 grudnia 2021 r., sygn. Ts 165/21, OTK ZU B/2022, poz. 113). Na gruncie Konstytucji bowiem zasada „równości” nie ma charakteru absolutnego i abstrakcyjnego, ale „funkcjonuje zawsze w pewnym kontekście sytuacyjnym, odniesiona musi być do zakazów lub nakazów albo nadania uprawnień określonym jednostkom (grupom jednostek) w porównaniu ze statusem innych jednostek (grup)” (sygn. SK 10/01). Równość wobec prawa zalicza się bowiem do wartości będących miernikiem zasadności ograniczeń w zakresie korzystania z konstytucyjnych wolności i praw. Z tak wyraźnego sformułowania cytowanego przepisu wynika wprost niezbędność wskazania prawa lub wolności konstytucyjnej, której naruszenie w kontekście zasady równości wobec prawa podnosi skarżący, co pozwałoby Trybunałowi Konstytucyjnemu na dokonanie oceny zasadności wskazanych ograniczeń w płaszczyźnie art. 32 ust. 1 Konstytucji (zob. postanowienie pełnego składu z 23 stycznia 2002 r., sygn. Ts 105/00, OTK ZU nr 1/B/2002, poz. 60). Uczynienie zatem z art. 32 ust. 1 Konstytucji samodzielnego wzorca kontroli nie może spotkać się z aprobatą Trybunału, jako że wynikająca z niego zasada równości wobec prawa nie jest samoistnym źródłem praw podmiotowych, których ochrony mógłby domagać się skarżący w treści skargi konstytucyjnej. Brak powiązania art. 32 ust. 1 Konstytucji z innym przepisem konstytucyjnym, statuującym konkretną wolność lub prawo podmiotowe, nie może implikować nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu.

W tym stanie rzeczy, na podstawie art. 61 ust. 4 pkt 1 u.o.t.p.TK, Trybunał Konstytucyjny odmówił nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu, stwierdzając, iż nie spełnia ona wymagań określonych w art. 53 ust. 1 pkt 2 i 3 oraz art. 77 ust. 1 u.o.t.p.TK.

POUCZENIE

Na podstawie art. 61 ust. 5 u.o.t.p.TK skarżącemu przysługuje prawo do wniesienia zażalenia na niniejsze postanowienie w terminie 7 dni od daty jego doręczenia.